

Els valors de la COOPERACIÓ, la PAU i la JUSTICIA a l'IES Montgròs

*Membres del Grup de Solidaritat de l' IES Montgròs al centre geriàtric "El Redòs"
Juny 2008*

ÍNDEX

1. Antecedents del projecte.	
1.1 Breu Història del <i>Grup de Solidaritat</i> (1994- 2009)	2
1.1.1 Els objectius del <i>Grup de Solidaritat</i>	2
1.1.2 El funcionament del <i>Grup</i>	2
1.1.3 El moment present del <i>Grup de Solidaritat</i>	3
2. Objectius del projecte.....	11
3. Criteris d'avaluació	12
4. Responsables	20
5. Annexos.	
Annex I: Resum d'algunes actuacions del <i>Grup de Solidaritat</i> (1994-2007).....	21
Annex II: Projecte “School to School” Agermanament amb l'escola Reddypally, (Anantapur), Índia	46
Annex III: Breu recull fotogràfic d'algunes accions del <i>Grup de Solidaritat</i>	48

1. Antecedents del projecte:

Breu història del Grup de Solidaritat de l'IES Can Puig

El *Grup de Solidaritat* de l'IES Montgròs va néixer a partir de l'experiència de diversos professors i professores a l'IES Can Puig, centre de la mateixa població Sant Pere de Ribes i on durant anys, aquests professionals varen desenvolupar la tasca d'iniciar i consolidar un Grup de Solidaritat. Fou durant el curs 1994-95 a partir d'un crèdit variable anomenat "*Nicaragua, un país del Sud*". El crèdit havia estat inclòs en el projecte curricular del centre ja que hi havia la voluntat pedagògica de tractar el tema de la cooperació i la solidaritat d'una manera continuada, i no només a través de la participació en campanyes puntuals. Els i les alumnes que varen assistir a aquell crèdit es van identificar ràpidament amb el contingut actitudinal que transmetia i quan les classes varen acabar, ells/es mateixos demanaren una continuació extra escolar; així doncs, es van organitzar, amb la cooperació del professorat i de l'equip directiu, i van iniciar el que anomenaren *Grup de Solidaritat* de l'institut. Any rera any el *Grup* va participar en diferents activitats i campanyes de les quals us en fem un breu resum en l'annex I. Altres activitats del grup van ser l'organització de xerrades (una cada trimestre) amb persones dels països anomenats del Sud; projecció de vídeos sobre les diferents realitats; taules rodones i debats. A més a més, sempre es participa en totes les campanyes habituals del poble. També es pot comprovar, en l'annex I, com la feina del *Grup* es projectava a través de la premsa, a tota la ciutadania, i no quedava doncs tancat en l'àmbit del centre.

El curs 2007-08 obre les seves portes un nou centre de secundària a Sant Pere de Ribes, l'IES Montgròs, i els professionals que l'inicien provenen de l'IES Can Puig i tenen la voluntat de continuar amb els objectius del Grup de Solidaritat que havien creat en aquest primer IES. Així, formen un grup de solidaritat amb les mateixes premisses que al centre anterior: l'esperit de col·laboració amb les realitats d'altres cultures i països

1.1.1 Els objectius del Grup de Solidaritat

El fil conductor de totes les actuacions del Grup de Solidaritat és **l'educació per al desenvolupament**, entenen l'educació com un procés interactiu, dinàmic i globalitzador que ajudi a les noies i els nois d'avui a explicar-se una mica millor el món on viuen, a conèixer amb la diversitat, a comprendre millor l'aldea global, en definitiva, a entendre què passa al món i, cosa encara més important, a actuar de manera conseqüent i solidària.

Els objectius doncs són els següents:

- Comprendre millor el món on vivim.
- Aprendre a conèixer amb la diversitat.
- Saber recollir informació sobre què passa al món, des de diferents punts de vista, i saber fer-ne un anàlisi crític.
- Actuar de manera conseqüent i solidària.
- Aprendre a treballar en un grup de voluntariat.

1.1.2 El funcionament del Grup

El *Grup de Solidaritat* està format per diverses persones de la comunitat educativa de l'institut, que es reuneixen per compartir un mateix valor: el de la solidaritat vers els éssers humans i el planeta que habitem. Com hem dit anteriorment, el *Grup* té els seus inicis en un crèdit variable anomenat "Nicaragua, un país del Sud", al qual van seguir altres crèdits com "El Nord, el Sud, i la Solidaritat", amb un plantejament global sobre la situació del món, o "No hi ha dret", sobre el drets dels infants, entre d'altres. Però amb la disminució important d'hores per a la part variable del currículum, va ser impossible mantenir aquests crèdits; així el Grup de Solidaritat va passar a funcionar pràcticament de manera paral·lela al currículum oficial. En la realitat actual del currículum LOE, la dificultat de que continguts com aquests apareguin en les matèries optatives continua i, per tant, el Grup continua treballant bàsicament fora d'hores escolars.

Cada any el *Grup* renova els seus membres a partir d'una crida inicial a través d'un full informatiu que es reparteix a l'hora de tutoria. També s'informa de l'existència del Grup, dels seus objectius, i de la seva manera de funcionar, a les reunions de mares i pares de principi de curs, especialment pel que fa a 1r.ESO. Tothom que hi participa ho fa de manera desinteressada, sabent que per col·laborar-hi haurà de fer ús del seu temps lliure.

Actualment el *Grup* base està format per uns vint membres, principalment alumnat, d'ESO; tot i que en ocasions puntuals, com convocatòries d'accions concretes, el nombre de persones participants augmenta.

Totes aquestes persones es reuneixen quinzenalment, fora de l'horari escolar, especialment els migdies. Les reunions tenen lloc a una aula del centre i en elles es decideix, cada trimestre, quin o quins temes es tractaran. Els temes s'escullen a partir d'un primer debat comú obert. Malauradament la realitat quotidiana fa que no sigui difícil trobar un tema sobre el que informar-se i realitzar alguna acció cooperativa; vegeu a l'annex I, un resum de les actuacions d'anys enrere.

Un cop triat el tema, el que cal és tenir-ne més informació, informació directa, "de primera mà". Per això el que es fa és buscar un col·lectiu que ja estigui treballant sobre el tema. A aquests col·lectius (associacions, ONGs, etc.) se'ls demana que vinguin al centre a fer una xerrada. Aquesta xerrada es realitza novament fora del hora lectiu, ja sigui al migdia o a la tarda, un cop acabades les classes (en algunes ocasions, s'han realitzat en horari lectiu per la connexió del tema tractat amb alguna àrea curricular). Les xerrades informatives acaben sempre amb la mateixa pregunta: "Què podem fer nosaltres per aquest tema?". Els/les ponents assessoren al *Grup* sobre què es pot fer. A continuació el *Grup* dissenya un pla de treball (vegeu en l'annex I la diversitat d'accions dutes a terme).

1.1 3 El moment present del Grup de Solidaritat

En aquests moments, després de quinze anys de funcionament ininterromput, i tot i el canvi d'un centre a l'altre, el Grup està consolidat dins de la xarxa de cooperació del poble i de la comarca. L'arrelament del projecte ha fet possible que es puguin dissenyar unes línies cada vegada més clares, coherents i continuades d'actuació; aquestes línies són les que s'expliquen a totes les mares, pares, alumnes i professorat quan entren al centre, tot convidant-los a ser-ne participants.

Podem resumir les línies de treball de la següent manera:

- **PROJECTE D'AJUT I COL·LABORACIÓ ALS REFUGIATS DEL SÀHARA.**

Col·laboració amb l'ONG ACAPS (Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí) tant en la recollida d'aliments o material sanitari, com en la campanya d'acollida d'infants sahrauís durant l'estiu.

Amb aquestes accions es pretén divulgar la insostenible realitat dels refugiats sahrauís, i conscienciar a la població de la necessitat d'una sortida digna per aquest poble tant injustament castigat.

Així mateix, ACAPS va iniciar una nova campanya a la qual es volen dedicar esforços des del Grup de Solidaritat :

1 ÀPAT DIARI PER ALS INFANTS SAHRAUÍS DELS CAMPAMENTS DE REFUGIATS DE TINDOUF

SUPORT I MILLORA DE L'ASSISTÈNCIA EDUCATIVA I SANITÀRIA ALS INFANTS SAHRAUÍS

Donada la manca persistent d'aliments als campaments de refugiats sahrauís, en aquests últims anys, aquest projecte pretén pal·liar aquest problema en un dels col·lectius més febles, el dels infants de 3 a 6 anys.

Des de l'any 1993 no hi ha cap projecte d'ajut humanitari als campaments de sahrauís amb l'objectiu de que els nens i nenes sahrauís tinguin un àpat segur al dia que els permeti tenir una dieta més equilibrada.

A partir del moment en que els nens deixen de mamar, es quan es fa més evident la manca de determinats aliments, pel que la falta d'una dieta equilibrada provoca en aquest col·lectiu d'infants una alta taxa de desnutrició.

Aquesta desnutrició provoca en els infants un dèficit immunològic que els fa més susceptibles a patir diverses malalties que els obliga a restar a les haimes, pel que el grau d'absentisme a les Tarbies és força elevat.

Amb això es fan evidents dos problemes : un la manca d'una alimentació adequada i l'altre una manca de preparació per accedir a l'escola primària.

Els objectius específics d'aquest projecte són:

- Millorar l'alimentació dels nens més petits dels campaments, aportant els recursos necessaris perquè tots ells tinguin assegurat almenys un àpat diari a l'escola.
- Contribuir a disminuir la taxa d'absentisme a les Tarbies (escoles per infants de 3 a 6 anys) dels Campaments, facilitant així l'accés del infants a l'Escola Primària.
- Informar i sensibilitzar al poble català sobre la situació actual en la que viu el poble sahrauí.
- Donar suport al procés d'Autodeterminació i Independència del poble sahrauí.

L'aportació econòmica necessària per a desenvolupar aquest projecte va acompanyada d'un assessorament dietètic adequat a la vida dels campaments i als aliments que allà es poden trobar, per fer realitat una dieta equilibrada que garanteixi la salut d'aquests infants i un creixement adequat. Aquest és un dels projectes que poden treballar-se des de l'institut a través **dels projectes duts a terme per l'Àmbit Científic-Tecnològic.**

Les campanyes pel poble sahrauí estan molt arrelades en el nostre entorn local, sovint hi ha famílies de l'IES involucrades en l'acolliment d'un nen o nena sahrauí. Al mateix temps, permet fer una ullada crítica a l'entorn global, tot estudiant els antecedents històrics (**Àmbit Social i Cultural**) que van portar a que aquesta situació es produís

- **PROJECTE D'AGERMANAMENT AMB L'ESCOLA REDDYPALLY (ANANTAPUR)**

L'agermanament amb l'escola Reddypally a Anantapur (Índia) forma part d'un nou projecte engegat per la Fundació Vicenç Ferrer d'agermanament entre escoles anomenat "Projecte School to School". L'IES Montgròs forma part del primer grup de deu escoles i instituts arreu de Catalunya, que han iniciat aquest projecte, a proposta del *Grup de Solidaritat*.

L'educació és una de les bases fonamentals pel desenvolupament just i equitatiu de la realitat social d'una comunitat. Per aquest motiu, un dels àmbits on la Fundació Vicenç Ferrer està posant més èmfasi, és en facilitar l'accés a l'educació al grup més marginat de l'Índia, els intocables, i dins d'aquest, especialment a les dones i als discapacitats.

Quan la Fundació va iniciar el seu programa educatiu al 1978, el percentatge de nenes i nens intocables que assistien a l'escola era pràcticament nul. Actualment, vint-i-cinc anys després d'haver iniciat els seus programes educatius, s'han construït més de 1.850 escoles que durant l'any 2001 van acollir a 115.082 alumnes, entre ensenyament primari i secundari.

Les bases pedagògiques sobre les quals la Fundació

desenvolupa els seus programes educatius estimulen la motivació i la capacitat de treball de tots els seus alumnes, ensenyant-los a desenvolupar-se, a prendre consciència de la seva responsabilitat i mostrant-los que la millor manera d'enriquir-se és esforçant-se i compartint els èxits aconseguits

El projecte "School to School" pretén donar a conèixer tant el projecte global com els projectes educatius específics que la Fundació està realitzant amb els sectors més marginats i desfavorits d'Anantapur. La comunitat educativa de l'IES Montgròs està interessada en conèixer aquesta realitat educativa i sociocultural, tot aprofitant-la com a contingut educatiu real i vivencial.

C.E.

Els objectius específics d'aquest projecte són:

- * Apropar dues realitats culturals diferents per aconseguir un enriquiment mutu.
- * Potenciar i reforçar els continguts d'actituds, valors i normes i les seves metodologies d'aplicació partint d'experiències reals.
- * Fomentar la solidaritat dels nostres alumnes partint d'una perspectiva d'igual a igual.
- * Utilitzar la llengua anglesa com a vehicle d'interrelació i comunicació.

El grup d'escoles i instituts que formen part del projecte, es reuneixen periòdicament per intercanviar iniciatives, compartir experiències i definir nous objectius; són les següents:

Col·legi Iglesias (Canet de Mar), Escoles Freta (Calella), GEM (Mataró), CEIP Sant Pau (Sant Pol), Escola Montessori (Girona), Mare de Deu del Lledó (Valls), IES Baix Empordà (Palafrugell), IES La Pineda (Badalona) i IES Montgròs (Sant Pere de Ribes).

Aquest projecte es va iniciar durant el curs 2002- 03 i suposa un nou repte al *Grup* perquè el que es pretén és involucrar tots el àmbits de manera gradual, és a dir, integrar-lo no només en el projecte educatiu, sinó en el projecte curricular del centre.

Amb aquesta acció el que es pretén es establir uns lligams entre professors i entre alumnes de dos cultures molt diferents i de dos realitats molt diferents, que permeti treballar la cooperació i la solidaritat d'una manera continuada, però alhora que permeti un intercanvi el més igualitari possible entre aquestes dues realitats. No es tracta "d'ajudar al que té menys" sinó d'aprendre quines són les realitats d'altres cultures, intercanviant cartes i materials confeccionats pels propis alumnes, aprenent dels costums, de la història, a partir també de fotografies, de enregistraments en DVD. Un exemple és el treball dut a terme durant el curs 2002-03, encara a l' IES Can Puig , on es va elaborar en el crèdit comú de 1r.ESO, diferents jocs de taula, nines, titelles, etc. en fusta. Els propis alumnes van escriure en català i en anglès les instruccions per poder jugar als diversos jocs: escacs, jocs de memòria, dames, dominós, i des del Departament de Llengües Estrangeres es van corregir abans de portar-los a l'escola Reddypally (Vegeu DVD a l'annex II)

Un resum gràfic de tots aquests projectes es pot veure en el següent document:

2. Objectius de l'IES Montgròs respecte al projecte

L'objectiu general del projecte pedagògic de l' IES pel que respecta a la pau, cooperació i justícia és:

Fomentar que la comunitat educativa i la societat en la que s'insereix, prengui com a seus els valors de la cooperació, la solidaritat, la pau i la justícia a través del coneixement de les realitats, i de l'acció per transformar aquestes realitats.

Els objectius específics són els del *Grup de Solidaritat* anteriorment citats:

- Comprendre millor el món on vivim.
- Aprendre a conviure amb la diversitat.
- Saber recollir informació sobre què passa al món, des de diferents punts de vista, i saber fer-ne un anàlisi crític.
- Actuar de manera conseqüent i solidària.
- Aprendre a treballar en un grup de voluntariat.

Als que es volen afegir els següents dins la vessant més curricular:

- Aconseguir la total integració de les diferents actuacions del *Grup de Solidaritat* en el Projecte Curricular del centre.
- Aprofundir la coordinació entre l'IES Montgròs i les diferents institucions i organitzacions de cooperació.
- Ampliar el treball de coordinació amb d'altres centres escolars de Catalunya.
- Ampliar la possibilitat d'actuacions reals i per tant d'influència real sobre l'entorn, sobretot el més proper.

3. Criteris d'avaluació

S'han elaborat els criteris d'avaluació a partir dels **objectius específics** per a cada acció, tot determinant els **resultats** i els **instruments d'avaluació** necessaris per a determinar la seva consecució:

- **OBJECTIU:** Aconseguir la total integració de les diferents actuacions del *Grup de Solidaritat* en el Projecte Curricular del centre.

RESULTATS i INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ:

1. **Resultat:** en finalitzar cada curs escolar els diferents Àmbits i Tutories hauran impartit temes referents a les actuacions del Grup de Solidaritat i per tant, els i les alumnes del nivell escollit podran demostrar un coneixement teòric i pràctic del tema.

Instruments d'avaluació: el cap de cada Àmbit involucrat lliurarà una breu memòria on farà constar les activitats (material didàctic), els continguts curriculars, les activitats i els resultats de l'avaluació duts a terme amb els/les alumnes.

2. **Resultat:** S'hauran elaborat els materials acordats.

Instrument d'avaluació:

a) El Grup de Solidaritat elaborarà una memòria gràfica on es reculli el lliurament a l'ONG ACAPS i als representants del projecte School to School de la Fundació Vicens Ferrer, els diferents materials recollits o elaborats.

b) Ambdues organitzacions lliuraran al centre un document acreditatiu segons el qual s'ha fet el lliurament al Campaments de refugiats del Sàhara i a l'escola Reddypally respectivament.

- **OBJECTIU:** Aprofundir la coordinació entre l'IES Montgròs i les diferents institucions i organitzacions de cooperació.

RESULTATS i INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

3. **Resultat:**

a) Xerrada informativa i divulgativa de cada institució a l'inici del curs escolar.

b) Elaboració conjunta i cooperativa d'un document marc on es concretin les intencions, el valor didàctic, les accions concretes possibles,

i el lligam amb els continguts curriculars de l' IES i les dues institucions de cooperació.

Instrument d'avaluació:

- a) El Grup de Solidaritat elaborarà una memòria gràfica de les xerrades.
- b) Inclusió del document marc elaborat, en el Projecte Curricular del Centre.

- **OBJECTIU:** Ampliar el treball de coordinació amb d'altres centres escolars de Catalunya.

RESULTATS i INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

4. **Resultat:** Realització de trobades de cooperació entre els responsables de l'IES Montgròs i els altres centres escolars per trobar definir objectius concrets d'actuació i per coordinar el pla d'accions.

Instruments d'avaluació: Elaboració d'una memòria, amb el resum dels aspectes treballats i amb un recull gràfic de les diferents trobades.

- **OBJECTIU:** Ampliar la possibilitat d'actuacions reals i per tant d'influència real sobre l'entorn, sobretot el més proper.

RESULTATS i INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

4. **Resultat:**

- a) Les actuacions concretes i reals, tant en les diferents intervencions curriculars, com en les accions puntuals, són majors en nombre i sobretot, són realitzades per un major nombre d'alumnes que en els cursos anteriors.
- b) Un major nombre d'alumnes coneixen i comprenen les diferents realitats del refugiats sahrauís i dels intocables de l'Índia. És a dir, són capaços d'explicar-ne l'origen, les dades de la realitat actuals, i de fer una comparació qualitativa amb la seva pròpia realitat.

Instrument d'avaluació:

- a) Realització d'una enquesta a tots els/les alumnes i professorat implicat en cada curs Escolar, per part del *Grup de Solidaritat*. Elaboració d'un resum avaluatiu amb els resultats de les enquestes.
- b) Prova avaluativa realitzada en cada ocasió per l'Àmbit implicat. Lliurament per part del cap d'Àmbit dels resultats de la prova.

4. Responsables

El projecte té com a responsable:

- Equip directiu de l' IES Montgròs.